

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет

«19» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ»**

Галузь знань	<u>01 Освіта/Педагогіка</u>
Спеціальність	<u>015 Професійна освіта</u>
Освітня програма	<u>Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчової технології)</u>
Факультет (ННІ)	<u>Аграрного менеджменту</u>
Розробники:	<u>Гаврилюк В.П., доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, кандидат економічних наук</u> (посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

_____ Інна САВИЦЬКА
«19» червня 2026 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри виробничого
та інвестиційного менеджменту
протокол № 14 від «27» травня 2026 р.

Завідувач кафедри
_____ Тетяна ВЛАСЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП Професійна освіта
(Аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції
та харчової технології)

_____ Оксана ВАСЮК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ»**

Галузь знань	<u>01 Освіта/Педагогіка</u>
Спеціальність	<u>015 Професійна освіта</u>
Освітня програма	<u>Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчової технології)</u>
Факультет (ННІ)	<u>Аграрного менеджменту</u>
Розробники:	<u>Гаврилюк В.П., доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, кандидат економічних наук</u> (посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Основи економічних знань»

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти базових знань з економічної теорії, мікро- та макроекономіки, фінансів і ринкових механізмів. Студенти оволодівають системними уявленнями про функціонування економіки, аналізують взаємозв'язки між економічними показниками, вчать оцінювати економічні явища, процеси й ризики. Особлива увага приділяється розумінню інституційних особливостей аграрного сектору, фінансової системи, міжнародної торгівлі, глобалізації та цифрової трансформації в економіці. Здобувачі вчать застосовувати економічні знання для прийняття рішень на мікро- та макрорівні в умовах змінного середовища.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	015 Професійна освіта	
Освітня програма	Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчової технології)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	-
Семестр	8	-
Лекційні заняття	13 год.	-
Практичні, семінарські заняття	26 год.	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	81 год	-
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої	3 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Основи економічних знань» є формування у здобувачів вищої освіти базових уявлень про економічні категорії, механізми функціонування економіки, роль держави в регулюванні економічних процесів, поведінку споживачів і виробників, а також розвиток економічного мислення та здатності аналізувати сучасні соціально-економічні явища й процеси.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Основи економічних знань»: вступ до спеціальності, правова культура особистості, психологія праці та екокультура особистості, основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність, лідерство та адміністрування, законодавча база управління закладами освіти, технологія виробництва і переробки продукції рослинництва, технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, технологія зберігання та стандартизація продукції рослинництва, основи тваринництва, процеси і апарати харчових виробництв.

Набуття компетентностей: інтегральна компетентність (ІК):

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення;
- ЗК 08. Здатність працювати в команді та діяти з позиції лідера.
- ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, планувати, організовувати, контролювати, координувати роботу та вмотивовувати членів колективу.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

- СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук;
- СК 13. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих;

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення;
- ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність, діяльність здобувачів освіти і підлеглих, координувати їх роботу та вмотивовувати;
- ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також основи

фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою;

- ПР 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності;
- ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики;
- ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання;
- ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфер, пов'язаних із аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин														
	денна форма							заочна форма							
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
Модуль 1. Основи економічної теорії та макроекономічний аналіз															
Тема 1. Вступ до економіки та основні економічні концепції	1-2		2	4											
Тема 2. Мікроекономіка: ринки, конкуренція та ціноутворення	3-4		2	4			42	60	1	2				55	
Тема 3. Макроекономіка: ключові показники та державне регулювання	5-6			2						2					
Тема 4. Фінансова грамотність та особисті фінанси	7-8		2	2											
Разом за модулем 1	60		6	12						42	60	1	4		
Модуль 2. Сільське господарство: проблеми та інновації															
Тема 5. Глобальна економіка: міжнародна торгівля та глобалізація	9-10		2	4			39	60	1	2				55	
Тема 6. Роль сільського господарства в економіці	11-12		2	4						2					
Тема 7. Державна підтримка та фінансування аграрного сектору	13-14		2	2											
Тема 8. Інновації в аграрному бізнесі: перспективи розвитку	15		1	4											
Разом за модулем 2	60		7	14			39	60	1	4				55	
Усього годин	120		13	26			81	120	2	8				110	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ до економіки та основні економічні концепції	2
2.	Мікроекономіка: ринки, конкуренція та ціноутворення	2
3.	Макроекономіка: ключові показники та державне регулювання	1
4.	Фінансова грамотність та особисті фінанси	1
5.	Глобальна економіка: міжнародна торгівля та глобалізація	2
6.	Роль сільського господарства в економіці	2
7.	Державна підтримка та фінансування аграрного сектору	2
8.	Інновації в аграрному бізнесі: перспективи розвитку	1

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до економіки та основні економічні концепції	4
2	Мікроекономіка: ринки, конкуренція та ціноутворення	4
3	Макроекономіка: ключові показники та державне регулювання	2
4	Фінансова грамотність та особисті фінанси	2
5	Глобальна економіка: міжнародна торгівля та глобалізація	4
6	Роль сільського господарства в економіці	4
7	Державна підтримка та фінансування аграрного сектору	2
8	Інновації в аграрному бізнесі: перспективи розвитку	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи економічної теорії та макроекономічний аналіз	42
2	Сільське господарство: проблеми та інновації	39

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- письмове або онлайн-тестування (перевірка засвоєння базових економічних понять, категорій, моделей);
- усна співбесіда або коротка презентація (відтворення логіки економічного мислення, аргументація рішень);
- аналітичні завдання (розрахунки, ситуаційний аналіз, інтерпретація статистичних даних);
- самооцінювання (щоденники навчання, рефлексія щодо розуміння економічних процесів);
- оцінювання міні-дослідження (розгляд прикладних кейсів із економічної практики, аналіз ефективності рішень).

7. Методи навчання:

- лекції, обговорення, співбесіди (словесний метод);
- практичні заняття, робота в малих групах (практичний метод);
- кейс-метод (аналіз типових економічних ситуацій);
- метод навчальних дискусій і дебатів (обговорення рішень щодо економічної політики підприємства);
- метод моделювання (побудова спрощених моделей функціонування економіки підприємства);
- метод командної роботи, мозкового штурму (розробка варіантів управлінських рішень);
- імітаційне навчання (розв'язання ситуацій у межах моделювання економічного вибору);
- самостійна та дослідницька робота (написання есе, рефератів, аналітичних оглядів);
- дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані технології (інтерактивні платформи, презентації).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамену та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Основи економічної теорії та макроекономічний аналіз		
Практична робота 1. Вступ до економіки та основні економічні концепції	ПР: 07, 08, 10, 20, 23, 24. Здобувачі оволодівають базовими знаннями про функціонування економіки, вивчають ключові поняття, моделі та ринкові механізми. Формуються навички самостійного планування, аналізу соціально-економічних процесів, критичного мислення та прийняття управлінських рішень.	15
Практична робота 2. Мікроекономіка: ринки, конкуренція та ціноутворення		15
Практична робота 3. Макроекономіка: ключові показники та державне регулювання		15
Практична робота 4. Фінансова грамотність та особисті фінанси		15
Самостійна робота 1. Основи економічної теорії та макроекономічний аналіз		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Сільське господарство: проблеми та інновації		
Практична робота 5. Глобальна економіка: міжнародна торгівля та глобалізація	ПР 17, 18, 19, 20, 23, 24. Студенти вчаться аналізувати економічні показники діяльності агросектору, планувати витрати та ресурси, оцінювати ефективність рішень. Набувають вмінь командної роботи, етичної відповідальності, застосування фінансових інструментів і реагування на виклики глобалізації.	15
Практична робота 6. Роль сільського господарства в економіці		15
Практична робота 7. Державна підтримка та фінансування аграрного сектору		15
Практична робота 8. Інновації в аграрному бізнесі: перспективи розвитку		15
Самостійна робота 2. Сільське господарство: проблеми та інновації		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Практичні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у встановлені строки. Роботи, подані із запізненням без поважної причини, оцінюються нижче. Перескладання модулів дозволяється за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) у термін до початку наступного модуля.
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час модульного контролю та екзамену заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Письмові роботи (курсіві, реферати, проекти) повинні містити коректні посилання на використані джерела. Плагіат не допускається.
Політика щодо відвідування	Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. У разі поважних причин (хвороба, участь у програмі мобільності тощо) можливе індивідуальне навчання за погодженням з викладачем та деканатом.

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Основи економічних знань» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали, презентації, відео-лекції до курсу).
2. Електронний навчальний курс «Основи економічних знань»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=387>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Кібік О., Редіна Є., Котлубай В., Слободянюк О., Корнілова О., Примаченко І., Візіренко С. Основи економіки : навч. посіб. [Електронне видання]. – Одеса : Фенікс, 2025. – 85 с.
2. Пилипенко Г. М., Пилипенко Ю. І. Економічна теорія : навч. посіб. –Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2022. –196 с.
3. Поведінкова економіка: від теорії до практики : міждисциплінарний навчальний посібник / за наук. ред. І. Л. Татомир, Л. Г. Квасній. –Трускавець : ПОСВІТ, 2022. –408 с.
4. Пузирьов В. П., Беляєва Г. Г., Яковлева Ю. М. Основи економіки : навчальний посібник. –Київ : Видавництво «Шкільний світ», 2021. –192 с.
5. Mankiw N. G. Principles of Economics. –10th ed. –Boston : Cengage Learning, 2023. –864 p.
6. Krugman P., Wells R., Herzog R. Economics. –7th ed. –New York : Worth Publishers ; Macmillan Learning, 2024. –1120 p.

7. Acemoglu D., Laibson D., List J. A. Economics. –3rd Global ed. –Harlow : Pearson Education, 2022. –838 p.
8. Greenlaw S. A., Shapiro D., MacDonald D. Principles of Economics 3e. –Houston : OpenStax, 2022. –989 p.
9. Банерджі А., Дюфло Е. Дієва економіка для важких часів / пер. з англ. –Київ : Наш Формат, 2023. –384 с.
10. Дюфло Е., Банерджі А. Економіка бідності. Від нових ідей до практичних рішень / пер. з англ. –Київ : Наш Формат, 2021. –336 с.
11. Чанг Ха-Джун. Економіка. Інструкція з використання / пер. з англ. –4-те вид. –Київ : Наш Формат, 2023. –352 с.
12. Талер Р. Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення / пер. з англ. –Київ : Наш Формат, 2018. –464 с.
13. Талер Р. Х., Санстейн К. Поштовх. Як допомогти людям зробити правильний вибір / пер. з англ. –Київ : Наш Формат, 2017. –312 с.
14. Державна служба статистики України : офіційний вебсайт [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <https://ukrstat.gov.ua>
15. Національний банк України : статистика, аналітика, макроекономічні огляди [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
16. Міністерство економіки України : офіційний вебсайт [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <https://me.gov.ua>
17. Дія.Бізнес : національний портал для підприємців [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <https://business.diia.gov.ua>